

ФРАНКІВЕЦЬ

ЧАСОПИС ДРОГОБИЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені ІВАНА ФРАНКА 17 листопада 2014 р. № 53 (219)

17 ЛИСТОПАДА – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ СТУДЕНТА

ШАНОВНІ СТУДЕНТИ!

Щиро вітаю Вас, молодих, енергійних, сповнених свіжих мрій і надій, із Днем студента – святом, що для кожного з нас є щасливою сходиною до вершин знань і самоствердження!

Студентський вік – важливий етап розвитку особистості. У цей період відбувається становлення фахівця, формування світогляду, ідеалів, переконань. Цей час – особливий, найбільш вирішальний, красивий і неповторний.

Переконана, що студентство Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка за роки навчання використовує весь потужний науковий потенціал для здобуття знань і духовного зростання. В університеті Ви можете взяти участь у справжній науковій діяльності, роботі поетичних, літературних, творчих об'єднань, різноманітних студій та колективів художньої самодіяльності.

Не витрачайте марно дорожчий час! Звертайтеся до ректорату, профкому і Вас завжди почують, підтримають Вашу ініціативу й до-

поможуть розвинути талант. Ми хочемо бачити Вас активними учасниками і творцями майбутнього нашої держави, палкими патріотами свого народу.

Бажаю Вам енергійного творчого життя, здоров'я, радості, щасливої студентської юності, вірних друзів, гарної долі! Нехай щастить Вам на всіх життєвих дорогах!

Надія Володимирівна СКОТНА, ректор, професор

ШАНОВНЕ СТУДЕНТСЬКЕ ПАНСТВО!

Як кажуть, від сесії до сесії студенти повинні жити весело. Чого я і Вам бажаю! Крім цього, хочу побажати і під час сесії знаходити привід для радості! Успіхів Вам на іспитах, успіхів у всіх починаннях! Правильно вибирайте життєвий шлях, адже Ви зараз стоїте на старті і від того, яку дорогу виберете для себе, залежить Ваше майбутнє. Бажаю працьовитості, бо вона буде допомагати у складних ситуаціях. Бажаю миттєвої пам'яті і скористатися нею на іспитах.

Це свято відзначили вже багато поколінь. Нехай торжество юності буває в цей день, не стримуючи

почуттів і волі. Пам'ятайте, що всі сесії завжди здаються і колись згадаються приємним спогадом. Божевільна молодість, планів та найсміливіших надій – це найкращий період життя, так що сміливо на свято!

Ігор Олексійович ГІВЧАК, голова студентського профкому

ДОРОГІ СТУДЕНТИ ФРАНКОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ! ДОРОГІ МАЙБУТНІ БІОЛОГИ, ХІМІКИ, ЕКОЛОГИ ТА ГЕОГРАФИ!

*Ти сам себе таким зроби,
Щоб інших ти навчати міг;
Сам над собою запануй,
То запануєш над людьми.*

Іван Франко

Щиро, по-материнськи, вітаю Вас зі святом – Міжнародним днем студента! У цей знаменний день хочеться Вам побажати, щоб роки навчання запам'яталися на все життя і стали для Вас стартовим майданчиком у професійній кар'єрі, вашому громадянському становленні.

Ви – наша світла надія на майбутнє, потужна рушійна сила, що невдовзі прийде на зміну старшому поколінню і стане важливим чинником соціально-економічного розвитку країни та духовного зростання українського суспільства.

Ваші руки, знання, талант і молодеча енергія конче необхідні Україні, а Ваш патріотизм, почуття громадянської і людської гідності є надійною запорукою її інтелектуального, культурного й економічного розквіту, демократичного прийдешнього в родині європейських націй.

Зичу Вам невичерпного творчого натхнення, наполегливості, успіхів у навчанні та освоєнні обраних професій. Нехай у цей день Ваші молоді серця наповняться святковим настроєм і радістю. Щастя, злагоди й любові, дорогі студенти!

*Світлана Ярославівна ВОЛОШАНСЬКА,
декан біологічного факультету, кандидат біологічних наук, доцент*

ПРО НАПИСАННЯ КОНСПЕКТІВ УРОКІВ ЗІ ШКІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Спочатку відповімо на низку запитань, які отримали від викладачів – керівників бакалаврських та дипломних робіт, а потім висловимо кілька порад щодо тематики та вибору тем таких конспектів.

Інформатизація освіти не викликає сумніву. Випускник педуніверситету найвищого IV рівня акредитації повинен уміти застосовувати інформаційно-комунікаційні технології на уроках у школі. Уведення додатку до випускової роботи бакалаврів та спеціалістів педагогічних спеціальностей у вигляді конспекту уроку або системи уроків із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій спрямоване на підвищення інформаційно-комунікаційної культури майбутнього учителя. Сподіваємося, що ми переконали своїх опонентів, які заявляли, що ці конспекти не потрібні.

Інші запитували, з якого шкільного предмету писати випускникові конспект, якщо тема випускової роботи не стосується жодного предмету, який викладається у школі. Відповідь дає назва кваліфікації майбутнього фахівця – “вчитель математики”, наприклад. Отже, майбутній вчитель готує ще на студентській лаві конспект з якогось уроку шкільної дисципліни із застосуванням інновацій, який йому, напевне, стане у пригоді під час роботи у школі.

Можна вибір тем шкільних уроків пустити на відкуп випускникам, але ми пропонуємо інше. Кафедра фахової методики може взяти “віжки в руки” і скерувати цей вибір на створення фонду конспектів уроків із застосуванням інновацій з певної дисципліни. Тоді цю збірку можна видати на папері та електронних носіях і роздавати випускникам, використовувати як ілюстративний матеріал на лекціях і практичних заняттях з фахової методики. Варто врахувати, що студенти можуть самі, з допомогою сучасних мобільних телефонів, створювати відео, а не тільки запозичувати ілюстрації з Інтернету. Студент, а потім учень такого випускника у майбутньому, стає автором нового цікавого підходу до сприймання навчальної інформації. Щоб діяльність учнів під час перегляду відео та фотоілюстрацій не була пасивною, у конспекті уроку слід підібрати контекстні запитання на перевірку того, чи усі учні зрозуміли та сприйняли навчальну інформацію. Дуже часто перегляд ілюстрацій з дисциплін гуманітарного циклу викликає у класі дискусію.

Вибіркова перевірка конспектів шкільних уроків випускників університету минулих років показала, що певний досвід створення таких інноваційних матеріалів є на кожному факультеті чи інституті.

*Ю. КИШАКЕВИЧ,
професор, проректор з науково-педагогічної роботи;
В. БЛАЖКІВ,
доцент*

ВІТАЄМО ІЗ ЗАХИСТОМ!

Старшого викладача кафедри психології соціально-гуманітарного факультету **Наталію Михайлівну Подоляк** із успішним захистом дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук

Бажаємо подальших наукових звершень та творчих здобутків!

РЕКТОРАТ

ВІТАЄМО!

Вітаємо наших колег із присвоєнням звань доцентів:

Тетяну Михайлівну Лучечко;
Лідію Сигзмундівну Прокопович;
Леся Вікторівну Смуток

(Рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 31 жовтня 2014 року).

Бажаємо подальших наукових звершень та творчих здобутків!

РЕКТОРАТ

КОРОТКО

29 жовтня, з ініціативи кафедри української літератури та теорії літератури, відбувся методичний семінар учителів української мови і літератури Дрогобицького, Самбірського, Старосамбірського та Жидачівського районів Львівщини та викладачів ДДПУ ім. І. Франка "Горизонтами літературної освіти". Завідувач кафедри української літератури та теорії літератури, проф. Петро Іванишин, доценти тієї ж кафедри Олег Баган та Мирослава Іванишин виступили з лекціями про методику викладання класичної і сучасної літератури в школі.

5 листопада на історичному факультеті відбулася презентація монографії "Східні церкви в польсько – литовській державі в процесі перемін та адаптації: Київська митрополія в 1458 – 1795 рр.", Люблін – Львів, 2014 (польською мовою) за участю авторів: д-ра габілітованого, проф. Люблінського католицького університету ім. Івана Павла II Анджея Гіля, д-ра історичних наук, декана гуманітарного факультету Українського католицького університету Ігоря Скочиляса. Модератор заходу – декан історичного факультету проф. Леонід Тимошенко. В обговоренні взяли участь викладачі та студенти факультету, а також відомий богослов о. Іван Гаваньо (Дрогобицька духовна семінарія УКГЦ).

Троє студентів історичного факультету Л. Бурса, І. Патин, Т. Горшар виступили з доповідями на Всеукраїнській науковій конференції студентів, аспірантів та молодих науковців "Людина як предмет філософської рефлексії", яка відбулася 23-26 жовтня у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаніка.

8 та 9 листопада на біологічному факультеті було проведено II етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з екології та географії серед учнів 8-11 класів Дрогобицького району. Методичну та організаційну підтримку олімпіад забезпечували викладачі кафедри екології та географії: завідувач кафедри екології та географії проф. А. Дзюбайло; доцент Н. Стецула; доцент В. Сеньків; викладач І. Бриндзя.

ПАНАХИДА БІЛЯ МОГИЛИ

5 листопада минуло три роки з дня відходу у вічність довголітнього ректора нашого університету проф. Валерія Скотного. На могилі покійного в цей день відбулася Панахида, яку провели о. Михайло Бачинський та студентський капелан університету о. Олег Кеккош. Віддати шану Валерію Скотному прийшли рідні покійного, студенти.

МАРІЇ ЗАХАРОВІЙ – 90

8 листопада ректор університету проф. Н. Скотна та голова профкому закладу доцент О. Куцик привітали ветерана університету, колишнього відділу Марію Ярославівну Захарову з 90-річчям від дня народження.

Ювіляр мешкає на п'ятому поверсі житлового будинку. Легко, по-юному долає сходи до своєї квартири, коли молодші відчувають задишку, зупиняються на півдорозі. І все це наперекір долі, яка не була прихильною до Марії Ярославівни. Судить самі: уродженка Фастівщини у 13 років залишається без батьків, бо їх 1937 року репресували сталінські опричники. Маленька Марійка виховується у дитячому будинку на Тамбовщині. У 1939 році повертається до Києва, але німецькі окупанти в 1942 році вивозять її на примусові роботи до Німеччини. Після війни через деякий час переїжджає з Києва до Дрогобича. Тут тепер друга батьківщина Марії Ярославівни.

У 1957 – 1962 рр. вона вчиться на філологічному факультеті Дрогобицького педінституту, рік працює у школі. 1963 р. життя Марії Ярославівни пов'язаний з педагогічним інститутом у Дрогобичі. Спочатку працює секретарем факультету, ст. лаборантом, а з 1969 до 1984 р. – завідувачем навчального відділу. На цій посаді проявилися її організаційні та людські якості. Марія Ярославівна вміло організувала колектив відділу на виконання завдань щодо організації навчального процесу і всієї позааудиторської роботи студентів (суботники, добровільно-примусове донорство, добровільні народні дружини, організація сільськогосподарських і будівельних загонів, дострокове складання заліків і екзаменів бійцями загонів, літня педагогічна практика і т. ін.).

У ювілейні дні бажаємо Вам, Маріє Ярославівно, здоров'я, бадьорості, довгих років життя і дякуємо Вам за довголітню працю у Дрогобицькому педінституті.

Юрій КИШАКЕВИЧ
проректор з науково-педагогічної роботи, професор

НАУКОВЕ СТАЖУВАННЯ У ПОЛЬЩІ

Міжнародна співпраця у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка здійснюється шляхом освітніх і наукових обмінів, стажування та навчання за кордоном студентів, педагогічних і науково-педагогічних працівників, налагодження наукових контактів, участі у роботі міжнародних організацій, проведення наукових конференцій, конгресів, семінарів, симпозіумів. Однією із таких форм роботи, яка була реалізована науково-педагогічними кадрами університету, є стажування.

З 6 жовтня до 7 листопада доценти кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Ореста Євгенівна Карпенко, Ірина Львівна Паласевич та Анна Василівна Федорович, відповідно до підписаної угоди про співпрацю, проходили науково-педагогічне стажування в Інституті педагогіки Університету Марії Кюрі-Склодовської у м. Люблін. Наші наукові зацікавлення польської колеги реалізують на кафедрі дошкільної освіти, теорії виховання та дидактики. Для нас важливим є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог, спрямованої на підвищення кваліфікації, розвиток кар'єри

і надання можливості для навчання та стажування молоді у європейських державах. Проблеми підготовки кадрів, їх обговорення на міжнародних зібраннях, семінарах, робочих нарадах, презентація власної системи роботи зі студентською молоддю, – мають на меті поліпшення якості освіти, є центральними у науковій діяльності польських колег.

Упродовж стажування ми ознайомилися з навчальними планами і програмами, відвідували лекції, практичні заняття у лабораторії Марії Монтезорі; ознайомилися із методиками навчання та виховання дітей дошкільного віку. Працівники лабораторії проводили майстер-класи, презентували новаторський досвід і навчально-методичну літературу. Ми також мали змогу побувати у монтезоріанських дошкільних навчальних закладах та школах, взяти участь у проведенні занять з різновіковими об'єднаннями дітей дошкільного віку, а також прочитати лекції для студентів Інституту педагогіки Університету Марії Кюрі-Склодовської: "Актуальні проблеми розвитку вищої освіти в Україні", "Пріоритети та завдання реформування дошкільної освіти в Україні", "Реалізація інди-

ШЕВЧЕНКОВЕ СЛОВО У СВІТАХ

На кафедрі германських мов і перекладознавства складалася добра традиція систематично проводити міжкафедральний науковий семінар на перекладознавчу проблематику. Аналогічний захід відбувся 30 жовтня 2014 року. Так, з ініціативи завідувача кафедри, професора Миколи Зимомрі гостем Франкового вузу була видатна перекладачка українського слова німецькою мовою **Ірина Качанюк-Спех**.

Її візит збігся у часі з приїздом в наш університет авторитетних українських літературознавців. Зокрема, у семінарі взяли участь доктори філологічних наук Любомир Сенік та Андрій Печарський, професори Львівського національного університету імені Івана Франка, а також доктор філологічних наук Микола Ткачук, професор Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Урочистість набула особливого акценту, коли Л. Сенік вручив від імені Національної спілки письменників України Ірині Качанюк-Спех почесний диплом імені Остапа Гриця за заслуги в галузі перекладацького мистецтва. Декілька слів вартує сказати про саму Ірину Качанюк-Спех, яка була надзвичайно зворушена теплим і щирим прийомом на рідній землі. Майбутня перекладачка народилася 13 червня 1935 року у Львові. Після війни її сім'я виїхала на чужину в Німеччину. Вона здобула ґрунтовну вищу освіту у провідних вузах Європи – Мюнхенському університеті Людвіга Максиміліана, Кембриджському університеті та Сорбонні. Тепер наша гостя працює професором в стінах Українського Вільного Університету в Мюнхені.

Попри те, що майже все своє життя вона провела за кордоном, з Україною її еднають нерозривні літературні зв'язки. Вона доклала титанічних зусиль для

відуального підходу до дітей дошкільного віку”, “Порівняльна педагогіка як навчальна дисципліна в Україні” та ін. До речі, навчальні заняття проводяться з 8 до 20 год., однак, незважаючи на це, практично 100% студентів відвідували перші й останні за розкладом заняття.

Опираючись на дослідження останніх років, висвітлено особливості дошкільної, шкільної і вищої освіти в різних країнах світу, підготовки педагогічних кадрів у різних країнах світу, ми прагнули розкрити особливості підготовки педагогічних кадрів в Україні. Виконання наукового проекту “Професійна кар'єра випускників педагогічних спеціальностей Польщі й України” дало можливість О. Карпенку та Й. Конашевській провести анкетування та інтерв'ювання серед польських студентів. Нас вразила відкритість студентів, їх ставлення до навчання.

Під час перебування на науково-педагогічному стажуванні наші колеги ознайомилися з діяльністю молодіжного будинку СОС-дитячого містечка; з роботою психолого-педагогічної консультації, планом роботи школи для батьків. Досвід роботи колег зацікавив нас. Крім того, українські студенти можуть тепер

популяризації української класичної та сучасної літератури серед німецькомовного читача. У творчому доробку І. Качанюк-Спех переклади німецькою мовою творів Лесі Українки, Тараса Шевченка, Івана Франка, Володимира Яніва, Ростислава Єндика, Дмитра Павличка, Івана Калинця, Ліни Костенко та багатьох інших українських письменників та поетів. На особливу увагу заслуговує переклад першого твору новітньої української літератури – поеми-трагедії “Енеїда” І. Котлярєвського. Незважаючи на те, що переклад здійснено у підрядковому форматі, він є першою і на сьогодні єдиною повноцінною інтерпретацією видатного твору німецькою мовою. Водночас, завдяки перекладацькій діяльності І. Качанюк-Спех український читач отримав можливість ознайомитися з творами визнаних німецьких майстрів пера Й. Гете, Т. Манна, А. Шефер та ін. Серед чільних її творчих досягнень – переклад 40 поезій зі збірки “Княгиня Європи” Д. Павличка, що вийшла 2010 року у Дрездені. До неї також увійшли переклади Івана Зимомрі та Миколи Зимомрі (60 поезій), а також Йони Грубера (11 поезій).

З великим зацікавленням слухали учасники семінару виступи Л. Сеніка, А. Печарського, а також Миколи Ткачука, на пошану якого в Дрогобицькому видавництві “Поступ” щойно опубліковано Ювілейний збірник “Життя зі словом” з нагоди 65-ліття від дня народження вченого. На семінарі виступили доктори філологічних наук,

професори Марія Федурко, Галина Сабат, Іван Зимомря, доценти Ольга Яскевич, Олександра Німилевич, Оксана Бродська та ін. А заслужений діяч мистецтв України, віце-президент Дому Європи в Києві, відомий поет-пісняр Йосип Фиштик вручив Ірині Качанюк-Спех та Миколі Ткачуку грамоти, яких вони удостоєні за заслуги в справі поширення українського слова у світовому культурному просторі.

До мистецької частини заходу також долучилося вокально-інструментальне тріо викладачів кафедри культурології та українознавства під керівництвом старшого викладача Івана Околовича. Під акомпанемент акордеону вони виконали невмирущу пісню “Два кольори” на слова Дмитра Павличка. Своєрідним літературним акцентом семінару став виступ студенток II курсу німецького відділення, які продекламували поезії Івана Франка, Лесі Українки та Дмитра Павличка мовою оригіналу, а також в авторському перекладі гості з Німеччини. Винятково вміло продекламував доцент Роман Вишнівський невмирущий твір Т. Шевченка “І мертвим, і живим, і ненародженим...”

Христина ГАВРИЛЮК,
викладачка кафедри германських мов
і перекладознавства

перебувати на навчанні за програмою Еразмус в університетах Польщі. Університет Марії Кюрі-Склодовської займає перше місце щодо кількості іноземних студентів. У нас з'явилися нові ідеї щодо реалізації спільних ідей у науковій і навчальній діяльності.

Польські колеги охоче демонстрували свій педагогічний досвід, намагалися у міру можливості ознайомити нас із культурно-історичними пам'ятками Любліна і Любеліцини, Казімежа Дольного, а також відвідати музеї Замойських у Козлувці та багато інших. Нас переповнювали почуття радості. Бажаємо їм успіхів!

Польські колеги охоче демонстрували свій педагогічний досвід, намагалися у міру можливості ознайомити нас із культурно-історичними пам'ятками Любліна і Любеліцини, Казімежа Дольного, а також відвідати музеї Замойських у Козлувці та багато інших. Нас переповнювали почуття радості. Бажаємо їм успіхів!

Стажування польських колег у рамках міжнародної наукової співпраці збагатило педагогів досвідом взаємин як на науковому, так і культурологічному рівнях, окреслило перспективи подальшої співпраці.

Продовження міжнародної співпраці передбачено в наступному семестрі. Викладачі кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти проходи-

тимуть стажування в Університеті Марії Кюрі-Склодовської у м. Люблін. Бажаємо їм успішного творчого пошуку.

Ірина ПАЛАСЕВИЧ,
кандидат педагогічних наук,
доцент

На фото: після засідання наукової ради Інституту педагогіки Університету Марії Кюрі-Склодовської.

XV МІЖНАРОДНА ЕКОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ У БЖОЗОВІ

Стан навколишнього природного середовища, його охорона та використання одна із найактуальніших тем, якими ми всі переймаємося й обговорюємо. Всі прямо або опосередковано породжені людиною зміни середовища позначилися на унікальності та репрезентативності природних комплексів. Викладачі та студенти кафедри екології та географії ДДПУ ім. І. Франка проводять наукові дослідження з метою вивчення екологічної ситуації Дрогобицького адміністративного району зокрема та західних областей України загалом. Пріоритетним напрямком досліджень є раціональне природокористування. Тематики досліджень висвітлюють найважливіші проблеми екологізації сільськогосподарського виробництва, збереження біорізноманіття та стан техногенно-забруднених територій. Впродовж останніх років започатковані наукові дослідження по всіх напрямках вивчення структурно-функціональної організації екологічних систем регіону, над якими

працюють викладачі кафедри екології. Налагоджена плідна співпраця у наукових та практичних напрямках вивчення екосистем з освітніми та академічними установами, органами місцевого самоврядування, природо-охоронними службами, екологічними громадськими організаціями. Результати досліджень обговорюються на міжнародних конференціях.

23-24 вересня викладачі кафедри екології та географії проф., д-р с/г наук А.Г. Дзюбайло, доценти М.І. Цайтлер, В.М. Сеньків, Н.О. Стецула, викладачі І.В. Бриндзя та Л.З. Слободян, магістр О.М. Веселовська прийняли участь у XV Міжнародній екологічній конференції "Natural and tourist advantages of the north part of the Carpathian Euroregion" (м. Бжозов, Польща). Зустріч організована мером Бжозова Джозефом Жепка разом з обласним краєзнавчим музеєм ім. Адама Фаштнаха (директор – д-р Маріуш Казновски).

Доповіді викладачів популяризували актуальність проведення екологічних

досліджень у Карпатському регіоні.

Тематики доповідей наступні: А. Дзюбайло "Екологічні основи збільшення виробництва рослинного білка у Передкарпатті"; Н. Стецула, О. Веселовська "Адвентивні види у складі регіональної теріофани"; В. Сеньків "Оцінка перспектив використання техногенно забруднених територій Дрогобицької урбоагломерації"; І. Бриндзя "Аналіз стану якості питної води у колодязях урбанізованих територій Прикарпаття"; М. Матис, Л. Слободян "Рослини Передкарпаття та їх використання у медицині"; М. Цайтлер "Еко-системний підхід у природоохоронному управлінні міста Борислав".

Метою наукової співпраці є пошук шляхів оптимізації антропогенних екосистем Дрогобицького р-ну, змінених унаслідок урбанізації, рекреації, діяльності підприємств промислового та аграрного комплексів, обґрунтування ефективних способів рекультивувати трансформованих ландшафтів.

Надія СТЕЦУЛА,
кандидат біологічних наук,
доцент кафедри екології та географії

VII ВСЕУКРАЇНЬСЬКА УЧНІВСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ "ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА – ВИБІР ХХІ СТОЛІТТЯ"

*Зупинися, людино, на мить...
і відчуй, як планеті болить.
як із серця крик вирина –
зупинись, земля в нас одна!*

6 листопада на біологічному факультеті, спільно з відділом освіти Дрогобицької районної державної адміністрації та відділом освіти Дрогобицької міської ради відбулася VII Всеукраїнська учнівська науково-практична конференція "Еколого-валеологічна культура – вибір ХХІ століття", у якій брали участь понад 60 учнів з різних регіонів України (Львівщина, Закарпаття, Вінничина, Івано-Франківщина, Харківщина). Організаторами конференції були кафедра екології та географії й кафедра анатомії, фізіології та валеології

біологічного факультету. З вітальним словом до учасників на пленарному засіданні звернулись: Світлана Волошанська, декан біологічного факультету, канд. біол. наук, доц.; Надія Купецька, методист Львівської обласної малої академії наук України; Галина Марчук, завідувач міського методичного кабінету відділу освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради; Світлана Павлюх, методист методичного кабінету відділу освіти Дрогобицької райдержадміністрації; Василь Стахів, канд. біол. наук, доц.; Світлана Монастирська, канд. біол. наук, доц.

Програма конференції включала роботу у двох секціях: екологія та валеологія.

Тематика доповідей була різноманітною

та цікавою. Учасники порушували актуальні проблеми довкілля та здорового способу життя. Доповідачі добре володіли матеріалом, вільно відповідали на запитання, вступали в дискусії, ділились своїми дослідженнями та набували досвіду.

Після завершення роботи конференції виступили керівники секцій, гості пленарного засідання. Вони проаналізували виконану роботу, прийняли резолюцію та вручили сертифікати учасникам та подяку вчителям за підготовку учнів до конференції.

Завдяки участі в таких конференціях молодь збагачує своє світобачення, розширює горизонти наукової активності.

Світлана МОНАСТИРСЬКА,
канд. біологічних наук, доцент

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НА БІОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

21-23 жовтня на біологічному факультеті ДДПУ ім. І. Франка розпочала роботу Міжнародна викладацька науково-практична конференція "Теоретичні та прикладні аспекти функціонування природних та агропромислових об'єктів передгірської та гірської зони Карпат (Україна-Польща)" в рамках проекту "Інтеграція наукових середовищ польсько-української прикордонної території". У конференції взяла участь науковці агробіологічного факультету кафедри ґрунтознавства, хімії середовища і гідрології Жешувського університету ім. королеви Ядвіги (Ян Гонсьор, Ева Ліпінська, Роберт Фордуна, Яніна Канючак, Мірелла Котлічка, Марія Козьол) та біологічного факультету нашого університету (В.І.Стахів, Н.О. Стецула, Л.М. Кропивницька, Г.М. Клепач, М.М. Матис, Т.Б. Кавецький, В.М. Філь, Г.В. Кречківська, Г.М. Косак). Відкриття конференції та пленарне засідання відбулося на біологічному факультеті. З вітальним словом виступили: декан біологічного факультету Світлана Волошанська; проректор ДДПУ ім. І. Франка Микола Пантюк, завідувач кафедри еко-

логії та географії ДДПУ ім. І. Франка Андрій Дзюбайло та професор кафедри ґрунтознавства, хімії середовища і гідрології агробіологічного факультету Жешувського університету Ян Гонсьор. Галина Клепач та Ева Ліпінська доповідали про результати своїх наукових досліджень.

Науково-практична конференція проходила за маршрутом Дрогобиць – Стрий – Довголука – Славське – Урич – Східниця – Трускавець. Під час проведення виїзної конференції учасники відвідали Стрийський аграрний коледж, де ознайомилися із навально-виробничим процесом, було проведено екскурсію у "Музей хліба", краєзнавчий музей Стрия та ознайомлення із технологією виготовлення фітомедикаментів із рослинної сировини на приватному підприємстві "Рослина Карпат". А також здійснили екскурсію гірськими масивами нижнього поясу Карпат на території НПП "Сколівські Бескиди" (водоспад "Кам'янка"), ознайомилися із пам'ятками природи "Тустань", "Урицькі скелі" (об'єктами транскордонного проекту "Гео-Карпати – створення польсько-українського туристичного шляху" в рамках Програми транскордонної співпраці Польща – Білорусія – Україна) та із різноманітністю природних і рекреаційних ресурсів смт. Східниця.

Головною метою проведення конфе-

ренції було вивчення стану функціонування природних та агропромислових об'єктів передгірської та гірської зони Карпат і раціональне використання природного потенціалу на українсько-польському пограниччі. Серед головних завдань, які передбачають реалізацію вказаних напрямків, є інвентаризація природних та агропромислових об'єктів на території досліджень та на територіях природно-заповідного фонду західних областей України.

Секційні засідання відбулися у конференц-залах баз відпочинку "Шепільська" (с. Довголука) та "Зелений бір" (смт. Східниця). Науковці обох країн обговорювали різні екологічні проблеми, які стосуються стану прикордонних територій та його реакцію на різні види навантаження, зокрема, вплив нафтовидобутку на природні системи. Стан проблеми у своїх презентаціях виголосили: Е. Lipinska "Karpackie zasod substancja weglowodorych Polski i Ukraine", Г. Клепач "Оцінка гемотоксичності породних відвалів Бориславського озокеритового родовища за використанням "Drozo-filla melanogastre", Г. Кречківська "Дослідження хімічного та мікробіологічного станів екосистем них відвалів Бориславського озокеритового родовища".

Проведена конференція дала змогу науковцям практично та теоретично ознайомитися із станом навколишнього природного середовища та розробити систему заходів стосовно раціонального, невиснажливого, збалансованого та тривалого використання прикордонних територій.

Василь СТАХІВ,
доц., кандидат біологічних наук;
Надія СТЕЦУЛА,
доц., кандидат біологічних наук

IX МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “ТРАНСГРАНИЧНІСТЬ У СОЦІОЛОГІЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ”

Завідувач кафедри правознавства, соціології та політології, доктор соціологічних наук Світлана Щудло взяла участь у IX Міжнародній науковій конференції “Трансграничність у соціологічній перспективі”, яка відбулася в 22-24 листопада 2014 року в Інституті соціології Зеленогурського університету (м. Зелена Гура, Республіка Польща). Також Світлана Щудло на запрошення директора Інституту соціології професора Марії Зелінської взяла участь, разом з віце-президентом Соціологічної асоціації України

професором Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна Людмилою

Сокурянською, в урочистих заходах, які були присвячені 20-літтю Інституту соціології Зеленогурського університету. Науковці з України виступили зі спільною доповіддю “Громадянська ідентичність та еміграційні настрої студентської молоді Західного та Східного пограниччя України” та передали привітання з нагоди ювілею Інституту соціології від Президента САУ акад. В. Бакірова, соціологічної спільноти України, Дрогобицького і Харківського університетів. Також відбулася зустріч із керівництвом Інституту, на якій обговорювалися можливі напрями наукової співпраці, зокрема проведення спільних соціологічних проєктів та ін.

РЕДАКЦІЯ

ОСОБИСТІТЬ ЯК ПРЕДМЕТ ФІЛОСОФСЬКИХ РОЗДУМІВ (XXVI Міжнародні людинознавчі читання)

17-18 жовтня відбулись XXVI Міжнародні людинознавчі читання (постійнодіючий філософський семінар) “Гуманізм. Людина. Особистість”, організовані кафедрою філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного. Були присутні науковці з Києва, Львова, Івано-Франківська. Зарубіжні учасники (з Росії, Казахстану та Азербайджану) представлені публікаціями у збірці матеріалів конференції, яка видана до її початку.

Учасники конференції хвилиною мовчання вшанували пам'ять постійного учасника Дрогобицьких читань, знаного в Україні історика української філософії, Почесного професора Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Степана Михайловича Возняка.

За 2 дні роботи було заслухано і обговорено 18 доповідей, з них – 2 студентські. Віктор Петрушенко, д-р філософських наук, професор (Львів) зупинився на проблемі: “Ликом чого є особистість? Бути особистістю – значить бути деяким вікном у світ, оскільки саме там, де є особистість, світ концентрується і водночас поширюється без меж”. Особистість є ликом буття, вона несе не тільки смислове ядро деякого лику світу, але й пронизує світ, як спиця, перетворюючи його на деяке “одне”, на деякий атом або індивідуум. Вироблюватись в особистість – це значить шукати і знайти щось таке, у що можна вмістити увесь світ. Особистість – це не якості людини, а подія. Віра Лімонченко, кандидат філософських наук, доцент (Дрогобич) проглянула “просопон” та “іпостась” як принципи,

що конституують особистість. Вживання поняття “іпостась” актуалізує онтологічне розуміння індивідуалізації, в той час як поняття “просопон” (“персона”) підкреслює юридичні основи індивідуалізації. Слід залучати досвід осмислення тринітарної та христологічних проблем для розуміння природи особистості. Людмила Облова, кандидат філософських наук, доцент (Київ) розглянула проблему метафізичної самотності особистості, розрізняючи “лик” та “самість”: перше – заспокоює, друге – турбує. Маска одягається не на лик, а на безликість. Володимир Возняк, д-р філософських наук, професор (Дрогобич) зосередився на понятті “полісуб'єктності особистості”. Йдеться не про багатолікість, а про феномен присутності в мені інших людей, які, як суб'єкти, здатні породжувати нові смисли і впливати на моє власне самовизначення. Інший може існувати в мені як активне діяльне начало. Як казав апостол Павло: “Це не я живу, а Христос живе в мені”. Тому надзавдання навчання і виховання – “населити” душі дітей тими особистостями як суб'єктами, що здатні визначати їх до істини, добра і краси. Сергій Симоненко, кандидат філософських наук, доцент (Львів) окреслив поняття “справжня особистість”. Тетяна Горчак, студентка II курсу спеціальності “Філософія” (Дрогобич) розглянула діалектику особистості і “Я”. Степан Возняк, кандидат філософських наук (Івано-Франківськ) проаналізував екзистенціали як категорії особистісного буття. Тарас Сеньо, старший викладач (Дрогобич) розмірковував щодо понять “перебування” та

“збування”. Віра Мовчан, д-р філософських наук, професор (Дрогобич) подала теоретичну аналітику особистості як суб'єкта духовної самоорганізації. Мирослава Мойса, студентка IV курсу, філолог (Дрогобич) розглянула проблеми особистості у творах Івана Франка про дітей. Михайло Зубрицький, науковий співробітник (Дрогобич) також свій виступ присвятив Іванові Франку, акцентуючи увагу на людині як особистості, що здатна на величній дії. Оксана Петрушенко, д-р філософських наук, професор (Львів) виступила з доповіддю “Особистість та утопічне конструювання суспільства”. Олександр Бобровський, аспірант (Київ) зупинився на питанні соціальної ідентичності людини. Олександра Стебельська, вчитель (Дрогобич) окреслила природу особистості в епоху постмодерну. Тетяна Заяц, старший викладач (Дрогобич) зупинилась на поглядах С.Л. Франка про християнство як релігію особистості. Микола Стуканов, кандидат філософських наук, доцент (Дрогобич) розмірковував про шляхи вирішення проблеми здоров'я людини у сучасному світі. Валентина Уханкіна, викладач (Дрогобич) духовність особистості розтлумачила як процес пошуків смислу. Тетяна Біленко, д-р філософських наук, професор (Дрогобич) окреслила світоглядні засади мовленнєвої оснащеності особистості у комунікативному процесі в аспекті вибору.

Знаменним фактом стала присутність (вже втретє) на конференції шести студентів філософського факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. Вони та їх колеги студенти-філософи з ДДПУ були не просто слухачами, але раз за разом ставили питання доповідачам, брали участь у дискусії. Присутність молоді, що відверто небайдужа до філософської рефлексії, може бути запорукою того, що одвічна справа філософії – осмислювати та прояснювати людське буття – знайде своє продовження і своїх гідних продовжувачів.

Цікаво, що дрогобицькі університетські педагоги та психологи повністю проігнорували нашу конференцію. Мабуть, у них з теоретичним розумінням того, що складає природу людської особистості, немає жодних проблем...

Володимир ВОЗНЯК,
доктор філософських наук,
професор

МІЖНАРОДНИЙ СЕМІНАР-ТРЕНІНГ

На фото: заняття з розвитку соціальних навичок проводять Франк Ван ден Ейнден та Рафаел Гутенс

3-7 листопада на соціально-гуманітарному факультеті відбувся Міжнародний семінар-тренінг “Технології соціально-педагогічної роботи із дітьми з особливими потребами”, який проводили фахівці соціальної роботи з Бельгії.

Учасниками семінару були викладачі та студенти соціально-гуманітарного факультету, волонтери, фахівці закладів соціального обслуговування Дрогобича, Борислава, Трускавця. Під час перебування у нашому університеті бельгійські колеги також відвідали ряд соціальних установ нашого регіону, де обмінялися досвідом практичної роботи з людьми із особливими потребами.

РЕДАКЦІЯ

ДЕБЮТ ПЕРШОКУРСНИКІВ НА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

27 жовтня у Центрі душпастирства молоді відбувся конкурс першокурсників соціально-гуманітарного факультету “Дебют”, на якому студенти демонстрували свої акторські здібності. Переможцями у номінаціях стали: “Кращий актор” – Захар Савостейко, Христина Стецко; “Кращий інструменталіст” – Роман Семенюк; “Кращий вокаліст” – Юлія Рудик; “Кращий

декламатор” – Тарас Лучак. Група СП-13 визнана переможцем в організації хореографічних сцен, а група ДО-15 – в оформленні сценарію. У загальному заліку місяця розподілилися так: I місце – група ДО-14, II місце – група ПП-12; III місце – група СП-13. Вітаємо переможців і бажаємо успіхів та нових звершень!

РЕДАКЦІЯ

“ХЕЛЛОВІН ПО-ДРОГОБИЦЬКИ: ЯК ЦЕ БУЛО”

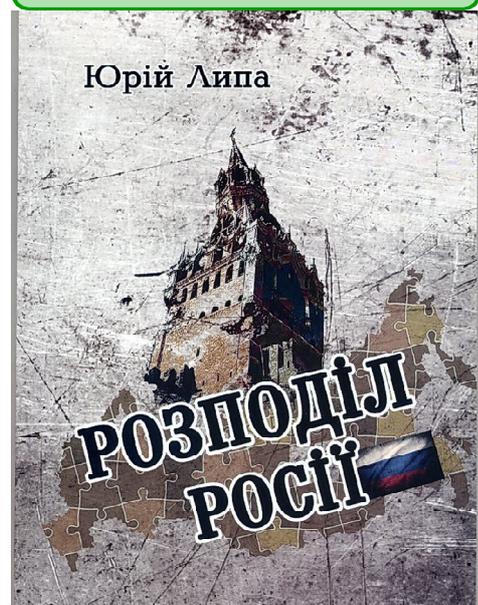
Коли у Дрогобичі настає вечір, в інституті іноземних мов усе тільки починається! 30 жовтня студентське самоврядування інституту провело тематичну костюмовану вечірку, приурочену Хелловіну або Дню усіх святих.

На декілька годин звичайна лекційна аудиторія перетворилася на заворожливий своєю красою паралельний світ. Павутиння, “Ліхтарі Джека”, привиди,

кажани на стінах – стали окрасою вечора. Серед присутніх можна було побачити і зомбі, і відьом, героїв відомих фільмів та казок, Мерилін Монро, і, навіть, японську гейшу. Саме у цьому образі Оксана Титар (гр. АФ-23) перемогла у номінації “Найкреативніший костюм”. Особливу лепту у створення святкової атмосфери внесла інститутська команда КВН “INFARKT”, яка підготувала цікаві танцювальні

Наші нові видання

ІСТОРИОСОФСЬКА ПРАЦЯ Ю. ЛИПИ „РОЗПОДІЛ РОСІЇ”

Юрій Липа

Нещодавно, з ініціативи доцента кафедри української літератури та теорії літератури О. Багана, вийшла книга Ю. Липи. Розподіл Росії. – К.: Українська видавнича спілка ім. Ю. Липи, 2014. – 176 с. Праця супроводжується передмовою і коментарями О. Багана.

Книга є завершальною частиною знаменитої геополітичної трилогії Юрія Липи („Призначення України”, „Чорноморська доктрина”, „Розподіл Росії”). Автор розвиває у ній головні історіософські, культурологічні, геополітичні, етнопсихологічні спостереження і думки щодо стану та перспектив Російської імперії, пропонуючи свої оригінальні шляхи вирішення ряду актуальних проблем.

конкурси і призи. Присутні не тільки танцювалися досхочу, а й мали змогу скуштувати різноманітні смаколики. Першокурсники проявили свій талант і майстерність у конкурсі вирізання ліхтарів із гарбуза, пальма першості в якому дісталася групі НА-16.

Окрім того, у рамках вечірки було проведено благочинну акцію на допомогу бійцям АТО. “Цим ми не тільки прагнули урізноманітнити дозвілля студентів інституту іноземних мов, а й ще раз показати, що наша молодь неабайдужа до загальноукраїнської проблеми, – говорить екс-капітан команди КВН Назар Агаджанян. – Кожен повинен внести свій, нехай невеликий, вклад у спільну перемогу!” Підводячи підсумки вечора, голова студентського самоврядування Лідія Жгута зокрема зазначила: “Було дуже приємно побачити усіх учасників у таких шикарних костюмах, за що вам величезне спасибі! Сподіваємось, ви чудово провели вечір, і дякуємо за підтримку нашої неординарної ідеї, за вашу креативність і активність!”

Олена МЯЛО,
студентка інституту іноземних

мов